הזה לכם", און "בראשית ברא" איז נאר א הקדמה לזה.

יח. דער צווייטער ביאור[104]:

דער ענין פון "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" איז דער עני; פון עבודת התשובה, וואס אין תשובה זיינען דא צוויי דרגות:

ס'איז דא די נידעריקע דרגא אין תשובה, וואס זי איז אין אן אופן פון "לסטים אהם", אז ער האלט נאך ניט בא די דרגא פון תשובה פון "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה"[105], ניט ווי "העולם טועים לומר" אז תשובה איז אויף עבירות, ווי דער אלטער רבי זאגט אין לקו"ת[106], נאר ער האלט בא דער דרגא פון "טעות העולם", "עולם" מלשון העלם והסתר[107] - די דרגא פון תשובה כפשוטה וואס איז אויף עבירות, ביז אז ער האט א שייכות מיט נאך נידעריקער פון ק"נ.

וואס די דרגא פון תשובה איז אין אן אופן אז ער האט געהערט אז "רע ומר עזבך את ה' אלקיך"[108], ובמילא אנטלויפט ער פון דעם רע, וואס דאס איז אפילו אויב די תשובה איז שלא לשמה - וויבאלד אבער אז דאס איז רע, אנטלויפט ער פון דעם.

ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר איז מבאר אין זיינע מאמרים[109] אז ווען עס קומט צו "סור מרע" - מאכט מען ניט קיינע חשבונות און אבי אנטלויפן פון דעם רע, באיזה אופן שיהי',

ובדוגמא ווי ביי א שריפה, אז מ'קוקט ניט אויף קיינע זאכן - אבי אנטלאפן פון דער שריפה.

ועד"ז געפינט מען אין הלכה:

במקומות בלתי נקיים טאר מען ניט לערנען תורה[110], ביז אז אזוי איז מען מחנך אפילו א קטן שבקטנים;

ווען עס קומט אבער צו אן ענין פון "לאפרושי מאיסורא" איז דער דין[111] אז מ'מעג דאס באווארענען אויך אין א מקום בלתי נקי,

ואדרבה: כ'כוז דאס באווארענען אויך אין אזא מקום,

- ווארום -

----

104) ראה אוה"ת שם ע' רסב. וראה ד"ה החודש הזה דש"פ ויק"פ, פ' החודש ש.ז. 105) קהלת יב, ז. 106) ד"ה ס, ד. וראה גם לקו"ת בלק עד, א. ראה כד, ד. ש"ש סו, ג. לקו"ת ר"פ האזינו. 107) לקו"ה שלח לז, ד. ובכ"מ. 108) ל' הכתוב - ירמי' ב. יט. 109) ד"ה כימי צאתך תש"ח פי"ג (סה"מ תש"ח ע' 167). ובכ"מ. 110) שבת מ, ב. שו"ע (ואדה"ז) או"ח ספ"ה ס"ב (כ"א). 111) שבת שם. שו"ע שם (כ"ד).

ווארום וויבאלד אז דאס איז "לאפרושי מאיסורא" - מאכט מען ניט קיינע חשבונות אין וואס פאר אן ארט מ'געפינט זיך, ביז אז אפילו אויב מ'געפינט זיך אין אן ארט וואס האט קיין שייכות ניט מיט תורה, און דאס איז ברשותו פון דעם צד ההפכי - איז "לאפרושי מאיסורא" דארף מען דאס דארטן אויך באווארענען.

ועד"ז בענייננו:

וויבאלד אז ער געפינט זיך אין א מעמד ומצב פון רע - מאכט ער ניט קיינע חשבונות און ער אנטלויפט פון דעם.

וואס דאס איז די נידעריקע דרגא אין תשובה, וואס די איז אין אן אופן פון גזילה - ווארום "עשה האלקים את האדם ישר"[112], און דורך דעם וואס ער האט עובר געווען אויף אן עבירה און דערנאך טוט ער תשובה - גזל'ט ער אוועק א זאך וואס דער אויבערשטער האט אריינגעלייגט אין רשות הקליפות.

יט. דערנאך זאגט מען אבער אז "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלה גוים":

דער פנימיות הכוונה פון דעם וואס אידן נעמען צו "נחלת גוים", איז - דערפאר וואס "כח מעשיו הגיד לעמו": די פשטות און עצמיות פון אידן איז איין זאך מיט די פשטות ועצמיות שלמעלה, ווי די רשימה הידועה ד"ה "אתם נצבים היום כולכם"[113], אז די פשטות פון אן איש פשוט פארבינדט זיך מיט דער פשטות פון עצמות ומהות.

און מצד דער דרגא דערגרייכט מען טיפער ווי דער ענין פון "החודש הזה לכם", ווארום "החודש הזה לכם" איז די דרגא פון לפני הצמצום, און "כח מעשיו הגיד לעמו" איז העכער פאר דעם צמצום און העכער פאר למעלה מן הצמצום - דאס דערגרייכט אין עצמות ומהות ממש.

וואס דאס איז די העכערע דרגא אין תשובה, די תשובה פון "גהרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה", אז ער ווערט איין זאך מיטן אויבערשטן, און ער ווערט א בעל הבית אויף תשובה, ווי דער אלטער רבי טייטשט אפ[114] "בעל תשובה" (אין דער העכערער דרגא פון תשובה).

כ. וואס לפי ביאור זה קומט אויס אז "בראשית ברא אלקים" איז העכער פאר "החודש הזה לכם".

- משא"כ -

---

112) קהלת ז, כט. 113) תש"ז - נדפסה בסה"מ תש"ז ע' 256 ואילך. וראה גם לקו"ד כרך ג תצא, ב. 114) לקו"ת בלק עה, א.

משא"כ לויטן ערשטן ביאור גייט מען אין דעם סדר ווי עבודת האדם און לימוד התורה דארף זיין מלמטלמ"ע - וואס דערפאר קומט פריער "בראשית ברא אלקים" און ערשט דערנאך די העכערע דרגא פון "החודש הזה לכם", כנ"ל (סי"ז).

אבער וויבאלד אז תורה איז בעיקר ענינה מלמעלמ"ט, כמ"ש[115] "כי מן השמים דברתי עמכם" - דערפאר דארף אין תורה גופא אויך זיין דער צווייטער אופן, מלמעלמ"ט - אז דאס וואס "בראשית ברא" קומט פאר "החודש הזה לכם" איז דערפאר וואס "בראשית ברא" איז א העכערע דרגא ווי "החודש הזה לכם",

וואס דאס איז דער ענין פון "כח מעשיו הגיד לעמו" - די דרגא אין תשובה וואס פארבינדט אידן מיט דעם עצם שלמעלה, וואס דאס איז העכער פאר דעם גאנצן ענין פון "החודש הזה לכם", כנ"ל.

און דערפאר פועל'ט די תשובה אז אויך ווי אידן געפינען זיך למטה אין עוה"ז הגשמי זאל זיין "להת להם נחלת גוים", וואס דאס איז נאך נידעריקער פון ק"נ.

די איינציקע זאך איז - אז וויבאלד דער איד געפינט זיך אין עוה"ז הגשמי, דערפאר הויבט ער ניט אן גלייך פון דער העכסטער דרגא אין תשובה, נאר פריער איז ביי אים דא הרהור תשובה, וואס מאכט אים פאר א "צדיק גמור"[116], און דערנאך וויבאלד אז ער איז א צדיק, איז דאך די שלימות פון א צדיק דער "לאתבא צדיקייא בתיובתא", דארף ער אויך האבן דעם ענין התשובה -

וואס דערפאר הויבט ער אן פון דעם ענין התשובה מיראה, און דערפון קומט ער צו תשובה מאהבה, ביז אז ער קומט צו תשובה מאהבה בשלימותה, ביז צו דער תשובה פון "והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה",

וואס די דרגא אין תשובה פארבינדט אים מיט "כח מעשיו הגיד לעמו", וואס איז העכער פאר "החודש הזה לכם", ובאותיות הקבלה: "החודש הזה לכם" איז די המשכה פון לפני הצמצום און "כח מעשיו הגיד לעמו" איז די דרגא וואס איז העכער פאר צמצום און העכער פאר לפני הצמצום, ביז אז עס ווערט נתגלה עצמות ומהות (אויף וויפל ס'איז שייך זאגן גילוי אין עצמות ומהות).

וואס דערנאך אין עבודת האדם דריקט זיך אויס דער גילוי פון עצמות ומהות אין דעם וואס א איד איז מקיים

- מצווה -

----

115) יתרו כ, יט. 116) קידושין מט, ב. וראה לקו"ת דברים א, ב.

הנחה הת' בלתי מוגה

מצוות, וואס דורך מצוות, מצוה מלשון צוותא והיבור117. ווערט דער איד פארבונדן מיט עצמות ומהות, ד.ה. אז בשעת א איד איז מקיים א מצוה איז דעמולט דא ער מיט דער מצוה מיט עצמות ומהות.

און בכדי אז א איד זאל מקיים זיין מצוות - דארף זיין דער "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", און "את השמים לרבות תולדותיהם ואת הארץ לרבות תולדותי'"118.

כא. די צוויי ביאורים הנ"ל, דער ביאור אז די מעלה איז אין "החודש הזה לכם", און "בראשית ברא אלקים", איז נאר א הקדמה צו "החודש הזה לכם", און דער ביאור אז די מעלה איז אין "בראשית ברא", וואס איז העכער פאר "החודש הזה לכם" - זיינען תלוי אין וועלכן זמן מ'רעדט:

ווען עס קומט דער זמן פון חודש ניסן, און פ' החודש, וואס דעמולט לייענט מען "החודש הזה לכם" - איז מען מדגיש די מעלה פון "החודש הזה לכם", און אז "בראשיה ברא" איז נאר א הקדמה לזה;

משא"כ ווען עס קומט דער זמן ווען מ'לייענט פ' בראשיה, און בכללות דער זמן פאר מ"ת - איז מען מדגיש די מעלה פון "בראשית ברא", וואס דאס איז די מעלה פון "כח מעשיו הגיד לעמו", ווי אידן זיינען העכער פאר דעם גאנצן ענין פון "החודש הזה לכם".

און אע"פ וואס פ' בראשית, און בכללוה דער זמן פאר מ"ת, איז ניט פארבונדן מיט תורה - ווערט אבער דאס גופא נתגלה דורך תורה, בדוגמא ווי גערעדט פריער (ס"א) בנוגע צו תשובה און תורה.

כב. ע"פ המבואר לעיל אז "כח מעשיו הגיד לעמו" איז העכער פאר דעם גאנצן ענין פון "החודש הזה לכם", ווארום דאס איז דער פארבונד פון אידן מיט עצמות ומהות, ועד"ז איז בכללות אין דעם זמן פאר מ"ת נאך איידער תומ"צ זיינען געגעבן געווארן - וועט מען פארשטיין דעם מדרש הנ"ל (סי"ד) פארוואס מ'הויבט אן לערנען מיט תינוקות פ' ויקרא, "שהתינוקות טהורין והקרבנות טהורין יבואו טהורין ויתעסקו בטהורים":

קטנים זיינען בדוגמא ווי לפני מ"ת, וואס אזוי ווי פאר מ"ת איז דא די מעלה ווי מ'איז פארבונדן מיט עצמות - ומהות -

----

117) לקו"ת בחוקותי מה, ג. ובכ"מ. 118) פרש"י עה"פ בראשית א, יד.